

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 213.964 van 20 juni 2011
in de zaak A. 195.135/IX-6661**

In zake : 1. Stephane HANSSENS
 2. de BVBA VERVOERSONDERNEMING VUYLSTEKE
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Frederik Vanden Bogaerde
 kantoor houdend te 8610 Kortemark
 Torhoutstraat 10
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse
Regering
dat woonplaats kiest bij
het Agentschap Wegen en Verkeer
gevestigd te 1000 Brussel
Koning Albert II-laan 20 bus 4

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 21 december 2009, strekt tot de
nietigverklaring van de beslissing van 26 oktober 2009 van de Vlaamse minister
van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur waarbij in graad van beroep
aan Stephane Hanssens een administratieve geldboete van 4.125 euro wordt
opgelegd wegens beschadiging van het wegdek door overlading van een vracht-
wagen en waarbij de BVBA Vervoersonderneming Vuylsteke burgerrechtelijk
aansprakelijk wordt gesteld voor de betaling van die geldboete.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Walter Van Noten heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partijen hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 6 juni 2011.

Staatsraad Daniël Moons heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Jasper Bolle, die loco advocaat Frederik Vanden Bogaerde verschijnt voor de verzoekende partijen, en adjunct van de directeur, jurist Koenraad Vanschoren, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Walter Van Noten heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Op 25 november 2008 wordt een vrachtwagen, bestuurd door de eerste verzoekende partij voor rekening van de tweede verzoekende partij, door de

wegeninspectie gecontroleerd op gewestweg N38 te Ieper. Bij weging wordt vastgesteld dat de vrachtwagen overladen is. Op de tweede as bedraagt de overlading 3.025 kg. Er wordt proces-verbaal opgesteld wegens inbreuk op artikel 56 van het decreet van 19 december 1998 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999 (hierna afgekort: Aslastendecreet).

3.2. Op 8 januari 2009 wordt het proces-verbaal overgemaakt aan de procureur des Konings te Ieper met het verzoek om overeenkomstig artikel 59 van het Aslastendecreet binnen een termijn van 90 dagen (eventueel verlengbaar met 30 dagen) mee te delen welk gevolg aan de zaak zal worden gegeven. Daarop wordt meegedeeld dat het parket geen vervolging zal instellen.

3.3. Op 25 maart 2009 beslist de wegeninspecteur-controleur om aan de eerste verzoekende partij een administratieve geldboete van 4.125 euro op te leggen en om de tweede verzoekende partij burgerrechtelijk aansprakelijk te stellen voor de betaling van die boete. Deze beslissing wordt dezelfde dag met een aangetekende brief aan de verzoekende partijen ter kennis gebracht.

3.4. Op 31 maart 2009 wordt namens de verzoekende partijen verzet aangetekend tegen die beslissing.

3.5. Op 12 mei 2009 worden de verzoekende partijen door de wegeninspecteur-controleur gehoord. Zij leggen ook een conclusie neer.

3.6. Op 2 juni 2009 bevestigt de wegeninspecteur-controleur zijn beslissing om aan de eerste verzoekende partij een administratieve geldboete van 4.125 euro op te leggen en de tweede verzoekende partij burgerrechtelijk aansprakelijk te stellen voor de betaling van die boete. Die beslissing wordt dezelfde dag met een aangetekende brief aan de verzoekende partijen ter kennis gebracht.

3.7. Met een aangetekende brief van 29 juni 2009 wordt namens de verzoekende partijen beroep ingesteld tegen die beslissing bij de Vlaamse minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur. Op 25 augustus 2009 heeft een hoorzitting plaats waarbij namens de verzoekende partijen een verweernota wordt ingediend.

3.8. Op 26 oktober 2009 beslist de Vlaamse minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur aan de eerste verzoekende partij een administratieve geldboete op te leggen van 4.125 euro en de tweede verzoekende partij burgerrechtelijk aansprakelijk te stellen voor de betaling van die boete.

Dit is de bestreden beslissing. Zij wordt bij aangetekende brief van 26 oktober 2009 aan de verzoekende partijen toegezonden.

IV. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

4. In een eerste middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van artikel 60, §§ 2 en 3, van het Aslastendecreet, waarin vervaltermijnen voor het opleggen van de administratieve geldboete worden voorgeschreven.

De verzoekende partijen betogen dat zij zowel bij de procedure in verzet als in beroep uitdrukkelijk en schriftelijk woonstkeuze hebben gedaan bij hun raadsman. Noch in graad van verzet, noch in graad van beroep ligt evenwel een bewijs voor van de geldige verzending aan de gekozen woonplaats. Aldus menen de verzoekende partijen dat geen tijdige betekening heeft plaatsgevonden, zodat de administratieve geldboete overeenkomstig artikel 60, §§ 2 en 3, vervallen is.

5. De verwerende partij antwoordt dat het middel niet ontvankelijk is voor zover het gericht is tegen de beslissing van de wegeninspecteur-controleur in graad van verzet, aangezien een middel slechts ontvankelijk is in zoverre het gericht is tegen de bestreden beslissing.

Ten gronde betoogt de verwerende partij dat de beslissing van de wegeninspecteur-controleur op 2 juni 2009 aan de gekozen woonplaats van de verzoekende partijen werd verstuurd en dat zij blijkens de antwoordkaart daar ontvangen werd op 3 juni 2009. Het gegeven dat de administratie meerdere beslissingen waarbij op hetzelfde adres woonplaatskeuze heeft gedaan, in één enkele omslag heeft verzonden, doet daaraan geen afbreuk. Uit de antwoordkaart blijkt dat de verzending betrekking had op drie beslissingen, waarvan de referentie duidelijk vermeld werd in het begeleidend schrijven.

Verder voert de verwerende partij aan dat de bestreden beslissing op 26 oktober 2009 verzonden werd aan de gekozen woonplaats en dat zij blijkens de antwoordkaart daar ontvangen werd op 27 oktober 2009. Uit de antwoordkaart en het begeleidend schrijven blijkt dat de zending betrekking had op zes beslissingen na beroep, waarvan de referentie duidelijk vermeld werd in het begeleidend schrijven. Volgens de verwerende partij volstaat de antwoordkaart dan ook om de tijdige verzending van elk van de in het begeleidend schrijven vermelde beslissingen te bewijzen.

6. De verzoekende partijen repliceren dat de verwerende partij niet bewijst dat alle beslissingen in de ene omslag zaten.

Beoordeling

7. Blijkens de verduidelijking die zij in hun memorie van wederantwoord geven, betwisten de verzoekende partijen niet dat zij de brieven van 2 juni 2009 en 26 oktober 2009 op de gekozen woonplaats ontvangen hebben,

maar zou er geen bewijs zijn dat de beslissing van de wegeninspecteur-controleur en de beslissing in graad van beroep waarvan de referenties telkens in het begeleidend schrijven werden vermeld, in de bewuste enveloppe zaten.

Indien de beslissingen waarvan de referentie in het begeleidend schrijven werd vermeld, in de omslag ontbraken, hadden de verzoekende partijen zo alert moeten zijn om de verwerende partij daarvan onmiddellijk in kennis te stellen.

De verzoekende partijen maken trouwens niet aannemelijk hoe zij van de beslissing van de wegeninspecteur-controleur en van de bestreden beslissing kennis konden krijgen en daartegen beroep instellen als die beslissingen in de zendingen van 2 juni 2009 en 26 oktober 2009 ontbraken.

8. Het middel mist bijgevolg feitelijke grondslag.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

9. De verzoekende partijen voeren in een tweede middel de onbevoegdheid aan van de wegeninspecteur-controleur die de administratieve geldboete in eerste aanleg heeft opgelegd.

Zij laten gelden dat de wegeninspecteur-controleur werd aangesteld door het hoofd van het Agentschap Wegen en Verkeer, terwijl de bevoegdheid om de wegeninspecteurs-controleurs aan te stellen overeenkomstig artikel 61 van het Aslastendecreet aan de Vlaamse regering toekomt en die bepaling geen mogelijkheid tot delegatie voorziet. Uit de samenlezing van artikel 2, § 1, van het besluit van de Vlaamse regering van 21 maart 2003 tot bestrijding van de schade aan het wegdek door gewichtsoverschrijding (hierna: het besluit van de Vlaamse regering van 21 maart 2003) en artikel 10 van het besluit

van de Vlaamse regering van 7 oktober 2005 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Agentschap Wegen en Verkeer (hierna: het besluit van de Vlaamse regering van 7 oktober 2005), kan worden afgeleid dat de bevoegdheid om de wegeninspecteurs- controleurs aan te stellen gesubdelegeerd werd aan het hoofd van het Agentschap Wegen en Verkeer. Deze subdelegatie is volgens de verzoekende partijen evenwel nietig, aangezien noch het Aslastendecreet, noch het besluit van de Vlaamse regering van 21 maart 2003 in een verdere subdelegatie voorzien.

Bovendien zou, zelfs indien de wegeninspecteur-controleur door het hoofd van het Agentschap Wegen en Verkeer zou kunnen worden aangesteld, zijn aanstelling overeenkomstig artikel 2, § 1, van het besluit van de Vlaamse regering van 21 maart 2003 moeten blijken uit een door de bevoegde minister ondertekend legitimatiebewijs, aangezien in artikel 10 van het besluit van de Vlaamse regering van 7 oktober 2005 aan het hoofd van het Agentschap Wegen en Verkeer niet de bevoegdheid is verleend om het legitimatiebewijs te ondertekenen. Aldus zou de aanstelling moeten blijken uit een document dat niet is opgesteld door diegene die bevoegd is om de wegeninspecteur-controleur aan te stellen.

De verzoekende partijen stellen voorts dat de aanstelling van een wegeninspecteur-controleur, gelet op de specifieke functie die deze heeft in het kader van het Aslastendecreet, openbaar nut vertoont zodat die aanstelling in het Belgisch Staatsblad diende bekendgemaakt te worden. Het publiek dient immers te weten door wie de bijzondere bevoegdheden die het Aslastendecreet aan de wegeninspecteurs-controleurs verleent, worden uitgeoefend. Dat die bekendmaking een openbaar nut heeft blijkt, aldus de verzoekende partijen, onder meer uit de omstandigheid dat de aanstelling van de ambtenaren die bevoegd zijn om de overtreder in beroep te horen wel in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt. Te dezen werd de aanstelling van de wegeninspecteur-controleur evenwel niet bekendgemaakt, zodat zij niet tegenstelbaar is.

Voorts argumenteren de verzoekende partijen dat, aangezien de wegeninspecteur-controleur niet bevoegd was om een beslissing te nemen, hij evenmin een tijdige beslissing kon nemen, zodat ingevolge artikel 60 van het Aslastendecreet de mogelijkheid om een administratieve geldboete op te leggen vervallen is. Het feit dat de procedure in beroep werd hernomen, doet hieraan geen afbreuk.

10. De verwerende partij werpt vooreerst een exceptie van onontvankelijkheid van het middel op, nu het middel niet gericht is tegen de bestreden beslissing maar tegen de beslissing van de wegeninspecteur-controleur. Zij laat gelden dat artikel 60 van het Aslastendecreet een georganiseerd administratief beroep in het leven roept. Het instellen van een beroep bij de Vlaamse regering leidt tot een overdracht van de bevoegdheden van de wegeninspecteur-controleur naar de Vlaamse regering, waardoor de beslissing van de wegeninspecteur-controleur uit de rechtsorde verdwijnt en niet langer rechtsgevolgen sorteert. Volgens de verwerende partij moet derhalve geen acht worden geslagen op onregelmatigheden waarmee de beslissing van de wegeninspecteur-controleur zou zijn behept.

Het gegeven dat overeenkomstig artikel 60, § 1, tweede lid, van het Aslastendecreet de mogelijkheid tot het opleggen van een administratieve geldboete vervalt wanneer de wegeninspecteur-controleur zijn beslissing niet tijdig aan de overtreder mededeelt, doet daaraan geen afbreuk, nu die bepaling niet vereist dat de wegeninspecteur-controleur een wettige beslissing neemt, maar enkel dat zijn beslissing tijdig aan de overtreder wordt meegedeeld. De eventuele onbevoegdheid van de wegeninspecteur-controleur kan, aldus de verwerende partij, dan ook niet leiden tot het verval van de mogelijkheid om een administratieve geldboete op te leggen.

11. De verzoekende partijen repliceren hierop dat ingevolge de onbevoegdheid van de wegeninspecteur-controleur in eerste aanleg geen rechtsgeldige beslissing tot het opleggen van een administratieve geldboete werd

genomen, zodat overeenkomstig artikel 60, §§ 1 en 2, van het Aslastendecreet de mogelijkheid om een administratieve geldboete op te leggen vervallen was. Zij betwisten dat die bepaling enkel een tijdige, maar geen wettige beslissing van de wegeninspecteur-controleur vereist om het verval van de administratieve geldboete te verhinderen.

12. In de laatste memorie preciseren de verzoekende partijen dat onmogelijk kan worden voorgehouden dat een beslissing van een onbevoegde ambtenaar, het verval van de mogelijkheid om een administratieve geldboete op te leggen conform artikel 60, §§ 1 en 2, van het Aslastendecreet zou kunnen verhinderen.

Beoordeling

13. De verwerende partij voert als exceptie aan dat het middel niet ontvankelijk is omdat hoe dan ook de bevoegde minister in graad van beroep uitspraak heeft gedaan over het dossier.

Het middel is wel ontvankelijk omdat de eventuele onbevoegdheid van de ambtenaar die de procedure in eerste aanleg gevoerd heeft ook de procedure in beroep vitieert.

De exceptie is niet gegrond.

14. Bijgevolg dringt zich een onderzoek op naar de bevoegdheid van de wegeninspecteur-controleur om een administratieve geldboete op te leggen die werd bevestigd in beroep. Dit onderzoek vereist te dezen een antwoord op de vraag of de wegeninspecteur-controleur rechtsgeldig werd aangesteld.

15. Artikel 2, § 1, eerste lid, van het besluit van de Vlaamse regering van 21 maart 2003 luidt als volgt:

“De wegeninspecteurs en de wegeninspecteurs-controleurs zijn ambtenaren van het Agentschap Wegen en Verkeer van het Vlaams ministerie van Mobiliteit en Openbare Werken. Ze worden aangewezen door de minister.”

Artikel 7, derde lid, van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003 luidt onder meer als volgt:

“De interne verzelfstandigde agentschappen beschikken over operationele autonomie.

[...]

De Vlaamse regering kan specifieke delegaties aan het hoofd van het intern verzelfstandigde agentschap verlenen.”

Artikel 10 van het besluit van de Vlaamse regering van 7 oktober 2005 bepaalt onder meer het volgende:

“Aan het hoofd van het agentschap worden de volgende delegaties verleend:

[...]

5° inzake het wegbeheer:

[...]

e) het aanstellen van bevoegde ambtenaren overeenkomstig artikel 2, § 1, van het besluit van de Vlaamse regering van 21 maart 2003 tot bestrijding van de schade aan het wegdek door gewichtsoverschrijding.

[...]”

Uit de voormelde bepalingen blijkt dat aan het hoofd van het Agentschap Wegen en Verkeer rechtsgeldig delegatie werd verleend om de wegeninspecteurs en wegeninspecteurs-controleur aan te stellen. De verzoekende partijen betwisten niet dat de wegeninspecteur-controleur, die de administratieve geldboete in eerste aanleg heeft opgelegd, werd aangesteld door het hoofd van het Agentschap Wegen en Verkeer. Deze wegeninspecteur-controleur was dan ook bevoegd om de geldboete op te leggen.

16. Vóór de wijziging door het besluit van de Vlaamse regering van 10 juli 2008 betreffende de legitimatiekaarten van de personeelsleden van de diensten van de Vlaamse overheid die belast zijn met inspectie- of controlebevoegdheden, werd in artikel 2, § 1, tweede lid, van het besluit van de Vlaamse regering van 21 maart 2003 bepaald dat de aanstelling van de

wegeninspecteurs en wegeninspecteurs-controleurs blijkt uit “een door de minister ondertekend legitimatiebewijs, zoals beschreven in bijlage I van dit besluit”.

Sinds de wijziging door het besluit van de Vlaamse regering van 10 juli 2008 luidt artikel 2, § 1, tweede lid, van het besluit van de Vlaamse regering evenwel als volgt:

“De aanstelling blijkt uit een legitimatiekaart als bedoeld in het besluit van de Vlaamse regering van 10 juli 2008 betreffende de legitimatiekaarten van de personeelsleden van de diensten van de Vlaamse overheid die belast zijn met inspectie- of controlebevoegdheden.”

Het is deze bepaling die in dit geval van toepassing is.

De aanstelling van de wegeninspecteur-controleur moet blijken uit een door het hoofd van het Agentschap Wegen en Verkeer ondertekende legitimatiekaart.

17. De legitimatiekaart van de wegeninspecteur-controleur bevindt zich in het administratief dossier.

Bijgevolg is de aanstelling van de wegeninspecteur-controleur tegenstelbaar aan de verzoekende partijen en is hij rechtsgeldig aangesteld en bevoegd om in die hoedanigheid op te treden.

18. Voorts dient te worden vastgesteld dat geen enkele wettelijke of reglementaire bepaling voorschrijft dat de beslissing van het hoofd van het Agentschap Wegen en Verkeer waarbij een wegeninspecteur-controleur wordt aangewezen in het Belgisch Staatsblad moet worden bekendgemaakt. Artikel 84, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, dat de bekendmaking regelt van de besluiten van de regeringen van de gemeenschappen en gewesten, is daarop niet van toepassing.

19. Het middel is niet gegrond.

C. Derde middel

Standpunt van de partijen

20. In een derde middel voeren de verzoekende partijen aan dat artikel 56 van het Aslastendecreet strijdig is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en artikel 6.2 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (hierna: het EVRM).

De verzoekende partijen wijzen erop dat artikel 56 van het Aslastendecreet, in de versie zoals van toepassing vóór 3 september 2005, een vermoeden van wegdekbeschadiging heeft ingevoerd, met name het vermoeden dat wegdekbeschadiging veroorzaakt wordt door overlading in de zin van artikel 18, §§ 1 en 2, of artikel 32bis van het koninklijk besluit van 15 maart 1968 houdende algemeen reglement op de technische eisen waaraan de auto's, hun aanhangwagens en hun veiligheidstoebehoren moeten voldoen (hierna: het technisch reglement). In zijn arrest nr. 81/2003 van 11 juni 2003 heeft het Grondwettelijk Hof geoordeeld dat voormeld artikel 56, in de interpretatie dat het geen onweerlegbaar vermoeden van wegdekbeschadiging instelt, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, gelezen in samenhang met artikel 6.2 van het EVRM en artikel 14.2 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, niet schendt. Het Grondwettelijk Hof ging daarbij uit van het principe dat wettelijke vermoedens in beginsel niet in strijd zijn met voormelde verdragsbepalingen, maar dat vereist is dat zij een redelijk verband van evenredigheid vertonen met het wettig nagestreefde doel en dat indien de wetgever aan het vermoeden een onweerlegbaar karakter verleent, hij aan de essentie zelf van het vermoeden van onschuld afbreuk zou doen en derhalve op discriminerende wijze inbreuk zou plegen op de voormelde verdragsbepalingen. Volgens een grondwetsconforme interpretatie van de vroegere versie van artikel 56 van het Aslastendecreet werd aldus een weerlegbaar vermoeden van wegdekbeschadiging ingesteld.

Omdat, zo stellen de verzoekende partijen, het oorzakelijk verband tussen overlading en wegdekbeschadiging problematisch bleef, werd het Aslastendecreet dienaangaande gewijzigd door het decreet van 24 juni 2005 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2005. Uit de wetsgeschiedenis van dit decreet blijkt dat de wetgever het niet langer houdbaar geacht heeft om een oorzakelijk verband te weerhouden tussen wegdekbeschadiging en overlading over het totaal gewicht van het voertuig, nu gebleken was dat wegdekbeschadiging enkel werd toegebracht door de overlading op de assen. Hieruit blijkt, aldus de verzoekende partijen, dat het oorzakelijk verband dat vóór 3 september 2005 bepaald was tussen overlading en wegdekbeschadiging geenszins opgaat, en dat geen vermoeden van wegdekbeschadiging geformuleerd kan worden tussen overlading op het totaal gewicht van een voertuig en wegdekbeschadiging.

Het decreet is thans gebaseerd op de veronderstelling dat er een rechtstreeks verband bestaat tussen de overlading op de assen en de wegdekbeschadiging. De verzoekende partijen wijzen er evenwel op dat de mate waarin door een overlading wegdekbeschadiging wordt toegebracht, niet enkel afhankelijk is van de mate van overlading. Uit de publicaties van de administratie zelf, blijkt immers dat de invloed van zwaar verkeer op de schade aan het wegdek sterk afhankelijk is van de aard en de aanleg van het wegdek. De verzoekende partijen menen dan ook dat het oorzakelijk verband tussen overlading en wegdekbeschadiging genuanceerd moet worden, in de zin dat er wel een oorzakelijk verband bestaat, doch dat in dit oorzakelijk verband veel meer factoren meespelen dan de loutere overlading op zich. Zo is het mogelijk dat een overladen voertuig andere schade veroorzaakt, naargelang de aard van de ondergrond, de bandendruk of de banden van het voertuig, terwijl toch dezelfde bestraffing wordt opgelegd. Bovendien kan men zich afvragen of een voertuig dat net boven de grens van 5 % overladen is, niet dezelfde schade kan toebrengen als een voertuig dat met 4,9 % overladen is. Volgens de verzoekende partijen moet dan ook worden nagegaan of het wettelijk vermoeden van wegdekbeschadiging dat bepaald wordt in artikel 56 van het Aslastendecreet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet,

artikel 6.2 van het EVRM en artikel 14.2 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, niet schendt. Onder verwijzing naar de redenering van het Grondwettelijk Hof in het arrest nr. 81/2003 van 11 juni 2003, stellen de verzoekende partijen dat, nu aangetoond is dat het oorzakelijk verband tussen overlading en wegdekbeschadiging niet zo rechtstreeks is als in het Aslastendecreet bepaald, het door het Grondwettelijk Hof vereiste redelijk verband van evenredigheid zoek is geraakt. Er is dan ook aanleiding om met betrekking tot het nieuw artikel 56 van het Aslastendecreet de volgende prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof te stellen:

“Is artikel 56 van het Aslastendecreet, onder meer in samenhang gelezen met artikel 57 e.v. van het Aslastendecreet, strijdig met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in zoverre het een weerlegbaar vermoeden van wegdekbeschadiging afleidt uit een overlading van meer dan 5 % op de assen onder een voertuig, terwijl de mate van wegdekbeschadiging eigenlijk tevens afhankelijk is van andere factoren dan de overlading?”

21. De verwerende partij merkt op dat de Raad van State bij arrest nr. 196.325 van 24 september 2009 een identieke prejudiciële vraag heeft gesteld en dat het om proceseconomische redenen verkieslijk is om het antwoord van het Grondwettelijk Hof af te wachten.

22. In hun laatste memorie stellen de verzoekende partijen dat het Grondwettelijk Hof in zijn arrest nr. 61/2010 van 27 mei 2010 slechts gedeeltelijk de opgeworpen problematiek beantwoordt. Het Grondwettelijk Hof gaat immers enkel de invloed na van de wijziging van het Aslastendecreet door het decreet van 24 juni 2005, waarbij het voorheen geldende vermoeden van wegdekbeschadiging door de overschrijding van zowel het totale toegelaten gewicht van het voertuig als van het toegelaten gewicht onder één van de assen, vervangen werd door het vermoeden van wegdekbeschadiging louter door overlading op één van de assen.

De verzoekende partijen laten gelden dat het vermoeden van wegdekbeschadiging, ondanks voormeld arrest van het Grondwettelijk Hof, nog steeds staat of valt met de wetenschappelijke studies waarnaar in dat arrest en in de

voorbereidende werkzaamheden van het Aslastendecreet wordt verwezen. Zij betogen dat het Opzoekingscentrum van de Wegenbouw tot op heden het Aslastendecreet poogt te verantwoorden met een studie van 1976, zodat de wetenschappelijke evoluties waarnaar het Grondwettelijk Hof verwijst blijkbaar onbestaande zouden zijn. Bovendien is voormelde studie, alsook de nieuwe nota waarop het Opzoekingscentrum van de Wegenbouw zich baseert, enkel van toepassing op bitumineuze mengsels. Met andere woorden geldt het vermoeden van wegdekbeschadiging door overlading niet op betonverhardingen. Dit wordt volgens de verzoekende partijen ook uitdrukkelijk bevestigd in een persmededeling van de bevoegde minister naar aanleiding van een nieuw weegstelsel om overladen vrachtwagens te onderscheppen, waarin wordt gesteld dat betonverharding als voordeel heeft dat geen spoorvorming optreedt en dat het een langere levensduur heeft dan asfaltverharding. Zij wijzen op een Nederlandse wetenschappelijke studie die handelt over het oorzakelijk verband tussen wegdekbeschadiging en het gebruik van vrachtwagenbanden, waaruit moet blijken dat een bepaald bandengebruik bij een lagere asbelasting toch meer schade veroorzaakt zodat het bandengebruik het oorzakelijk verband tussen asbelasting en wegdekbeschadiging in werkelijkheid dus kan omdraaien. Het voorgaande toont, aldus de verzoekende partijen, aan dat minstens het oorzakelijk verband tussen wegdekbeschadiging en overlading zoals dit blijkt uit het Aslastendecreet niet onverkort en in redelijkheid kan worden gehandhaafd.

In het licht van hetgeen voorafgaat herformuleren zij hun prejudiciële vraag als volgt:

“Is art. 56 van het Aslastendecreet, onder meer in samenhang gelezen met art. 57 e.v. van het Aslastendecreet, strijdig met art. 10 en 11 van de Grondwet in zo verre het een weerlegbaar vermoeden van wegdekbeschadiging afleidt uit een overlading van meer dan 5 % op de assen onder een voertuig, terwijl de wetenschappelijke studies waarop het Aslastendecreet is gebaseerd aantonen dat de mate van wegdekbeschadiging eigenlijk tevens afhankelijk is van andere factoren dan de overlading, zoals het type van wegverharding, de gebruikte banden of zelfs de bandenspanning?”

De verzoekende partijen volharden ten slotte in hun verzoek aan de Raad om, alvorens recht te doen, een deskundigenonderzoek te bevelen naar het oorzakelijk verband tussen wegdekbeschadiging en overlading.

Beoordeling

23. Een identieke prejudiciële vraag als door de verzoekende partijen wordt geformuleerd, werd door de Raad van State aan het Grondwettelijk Hof gesteld in het arrest Lootens, nr. 196.325 van 24 september 2009 (de zaak A. 177.453/IX-5445). Die vraag, zoals geherformuleerd, luidt als volgt:

“Schendt artikel 56 van het decreet van 19 december 1998 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999 (Aslastendecreet), gewijzigd bij de decreten van 29 december 1999, 19 december 2003 en 24 juni 2005, gelezen in samenhang met de artikelen 57 en volgende van het Aslastendecreet, geïnterpreteerd in die zin dat de overschrijding door de massa op de grond onder één van de assen van het bij de goedkeuring vastgestelde maximum met meer dan vijf procent een wettelijk vermoeden van verboden wegdekbeschadiging inhoudt, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, gelezen in samenhang met artikel 6.2 van het Europees Verdrag over de rechten van de mens en artikel 14.2 van het Internationaal Verdrag inzake burgerlijke en politieke rechten, doordat het voor een categorie van burgers afwijkt van het beginsel volgens hetwelk de bewijslast op de vervolgende partij rust?”

Bij arrest nr. 61/2010 van 27 mei 2010 werd die prejudiciële vraag door het Grondwettelijk Hof als volgt beantwoord:

“B.2. Het verwijzende rechtscollege vraagt of artikel 56 van het Vlaamse decreet van 19 december 1998 bestaanbaar is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 6.2 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met artikel 14.2 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, in zoverre die bepaling een wettelijk vermoeden van verboden wegdekbeschadiging zou inhouden.

B.3.1. Artikel 6.2 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en artikel 14.2 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten houden het vermoeden van onschuld in.

B.3.2. Wettelijke vermoedens zijn in beginsel niet in strijd met die verdragsbepalingen (in die zin : EHRM, 7 oktober 1988, Salabiaku t. Frankrijk, § 28; 20 maart 2001, Telfner t. Oostenrijk, § 16). Zij moeten evenwel een

redelijk verband van evenredigheid vertonen met het wettig nagestreefde doel (EHRM, 23 juli 2002, Janosevic t. Zweden, § 101; 23 juli 2002, Västberga Taxi Aktiebolag en Vulic t. Zweden, § 113), waarbij rekening moet worden gehouden met de ernst van de zaak en waarbij het recht van verdediging moet worden gevrijwaard (EHRM, 4 oktober 2007, Anghel t. Roemenië, § 62).

B.4.1. Artikel 56, eerste lid, van het Vlaamse decreet van 19 december 1998, zoals vervangen bij artikel 3 van het Vlaamse decreet van 19 december 2003 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2004, bepaalde:

‘Het is verboden het wegdek te beschadigen door een overschrijding van de maximale toegelaten massa's of de massa's onder de assen zoals bepaald in de artikelen 18, §§ 1, 2 of 32bis, van het koninklijk besluit van 15 maart 1968 houdende algemeen reglement op de technische eisen waaraan de auto's, hun aanhangwagens, hun onderdelen en hun veiligheidstoebehoren moeten voldoen’.

B.4.2. Uitgangspunt van die bepaling was dat er een oorzakelijk verband bestaat tussen de overschrijding van de federale aslastenbeperingen en de beschadiging van het wegdek. In de parlementaire voorbereiding wordt daaromtrent verwezen naar een onderzoek van onder meer het Opzoekingscentrum voor de Wegenbouw (Parl. St., Vlaams Parlement, 1998-1999, nr. 1214/8, p. 6).

B.5.1. Artikel 9, 1°, van het Vlaamse decreet van 24 juni 2005 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2005 heeft in voormelde bepaling de woorden ‘een overschrijding van de maximale toegelaten massa's of de massa's onder de assen zoals bepaald in de artikelen 18, §§ 1, 2 of 32bis, van het koninklijk besluit van 15 maart 1968 houdende algemeen reglement op de technische eisen waaraan de auto's, hun aanhangwagens, hun onderdelen en hun veiligheidstoebehoren moeten voldoen’ vervangen door de woorden ‘zich met een voertuig op de openbare weg te bevinden waarvan de massa op de grond onder één van de assen het bij de goedkeuring vastgestelde maximum met meer dan vijf procent overschrijdt’.

B.5.2. Die wijziging werd als volgt verantwoord :

‘De strafbaarstelling wordt aangepast ten opzichte van de vorige versie van het decreet zodat voortaan enkel overladingen per as strafbaar gesteld worden. Hiervoor wordt niet langer expliciet verwezen naar de federale technische eisen. Er wordt wel nog verwezen naar de bij goedkeuring vastgesteld maximum massa van de assen. Een overlading van minder dan 5 % op een as wordt getolereerd. Er kan pas een proces-verbaal worden opgesteld wanneer minstens één as meer dan 5 % overladen is. Uiteraard wordt rekening gehouden met de massa na correctie (i.e. na aftrek van de technische tolerantie van het meettoestel).

Een overlading op het totaal is enkel nog strafbaar als inbreuk op de federale technische eisen.

Schade aan het wegdek wordt immers hoofdzakelijk veroorzaakt wanneer een as zwaarder geladen is dan wettelijk voorzien. Wetenschappelijke studies hebben dit reeds herhaaldelijk aangetoond.

Schade hoeft echter niet per se te bestaan uit zichtbare schade zoals putten en scheuren en spoorvorming. Dit zijn slechts enkele van de meest voorkomende uiterlijke verschijningsvormen van de schade zoals bedoeld in dit artikel, de werkelijke schade manifesteert zich veeleer in een vermindering van de levensduur van de weg. Bij de aanleg van wegen wordt immers rekening gehouden met een bepaald aantal belastingen dat het wegdek moet kunnen trotseren tijdens haar levensduur. Elke abnormale belasting zorgt er dus voor dat het wegdek vlugger aan het eind van haar levensduur is en aldus vlugger moet vervangen worden. Dit brengt kosten en verkeersellende met zich mee. De (bijkomende) schade stijgt evenredig met de vierde macht van de aslast' (Parl. St., Vlaams Parlement, 2004-2005, nr. 334/1, p. 6).

B.6. Uit de wijziging van de in het geding zijnde bepaling bij het voormelde artikel 9, 1°, van het Vlaamse decreet van 24 juni 2005 kan niet worden afgeleid dat er geen oorzakelijk verband zou bestaan tussen de overlading van het voertuig en wegbeschadiging. De decreetgever beoogt juist gevolg te geven aan wetenschappelijke studies waaruit blijkt dat die wegbeschadiging in hoofdzaak voortvloeit uit de overlading op een as. Gelet op die studies is de overlading op een as van het voertuig een verantwoorde aanwijzing dat het misdrijf, namelijk het veroorzaken van schade aan het wegdek, is gepleegd.

B.7. Bovendien kan noch uit de tekst van de in het geding zijnde bepaling, noch uit de parlementaire voorbereiding ervan worden afgeleid dat in geval van overschrijding met meer dan vijf procent van de maximaal toegelaten massa op de grond onder één van de assen een onweerlegbaar vermoeden van wegdekbeschadiging zou zijn ingesteld. De bepaling houdt slechts een verlichting in van de bewijslast van het openbaar ministerie.

B.8. De prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.”

24. Het Grondwettelijk Hof heeft aldus uitspraak gedaan over een vraag of een beroep met een identiek voorwerp als de prejudiciële vraag die door de verzoekende partijen wordt gesuggereerd.

Krachtens artikel 26, § 2, tweede lid, 2°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof is de Raad van State dan ook niet verplicht deze vraag aan het Grondwettelijk Hof te stellen.

25. De argumentatie die de verzoekende partijen in hun laatste memorie ontwikkelen dient zich aan als een loutere kritiek op het arrest

nr. 61/2010 van 27 mei 2010 van het Grondwettelijk Hof. Wanneer echter het Grondwettelijk Hof heeft geoordeeld dat de wetskrachtige norm die hem ter toetsing werd voorgelegd geen schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet inhoudt, is het verwijzend rechtscollège krachtens artikel 28 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof (thans het Grondwettelijk Hof) ertoe gehouden zich te voegen naar dit oordeel.

Derhalve komt het de Raad van State niet toe uitspraak te doen over de gegrondheid van de door de verzoekende partijen in hun laatste memorie ontwikkelde argumenten en bestaat er ook geen grond tot het stellen van een geherformuleerde prejudiciële vraag.

In dat kader komt het evenmin toe aan de Raad van State om een deskundigenonderzoek te bevelen dat finaliter beoogt kritiek te leveren op de inhoud van het arrest van het Grondwettelijk Hof. De studies die de verzoekende partijen aanhalen in hun laatste memorie hebben dezelfde finaliteit en vallen bijgevolg buiten de beoordelingsbevoegdheid van de Raad van State.

Op te merken valt dat het arrest nr. 61/2010 van 27 mei 2010 van het Grondwettelijk Hof, zelf verwijst naar wetenschappelijke studies.

Louter ten overvloede stelt de Raad van State vast dat het Grondwettelijk Hof in zijn beoordeling niet uitsluit dat ook andere factoren dan de overlading op één van de assen een rol kunnen spelen bij wegdekbeschadiging. Dit blijkt onder meer uit overweging B.6. van voornoemd arrest nr. 61/2010 van 27 mei 2010 die als volgt luidt:

“De decreetgever beoogt juist gevolg te geven aan wetenschappelijke studies waaruit blijkt dat die wegbeschadiging in hoofdzaak voortvloeit uit de overlading op een as.”

Bijgevolg heeft het Grondwettelijk Hof minstens impliciet in zijn arrest rekening gehouden met de factoren die de verzoekende partijen

aanvoeren, zijnde onder meer de aard van de ondergrond, de gebruikte vrachtwagenbanden, de bandenspanning.

26. Het middel wordt verworpen.

D. Vierde middel

Standpunt van de partijen

27. In een vierde middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van artikel 6.2 van het EVRM en machtsoverschrijding “ingevolge juridisch onaanvaardbare motivatie”.

Zij betogen dat de asdrukweger waarmee de inbreuk werd vastgesteld niet werd geijkt en derhalve niet voldoet aan de voorschriften van de wet van 16 juni 1970 betreffende de meeteenheden, de meetstandaarden en de meetwerktuigen, zodat de vraag rijst of dergelijke asdrukweger mag worden gebruikt bij de controle op de naleving van het Aslastendecreet.

De verzoekende partijen laten gelden dat de gehanteerde asdrukwegers niet-automatische weegtoestellen zijn, die bij gebrek aan ijking niet wettig kunnen worden gebruikt om controles op de naleving van het Aslastendecreet uit te voeren. Luidens artikel 1 van het koninklijk besluit van 4 augustus 1992 houdende een nieuwe regeling betreffende de niet-automatische weegwerktuigen wordt onder niet-automatisch weegwerktuig immers een weegwerktuig verstaan waarbij voor het wegen de tussenkomst van een operator noodzakelijk is. Daar de asdrukwegers die door het Vlaamse Gewest worden gebruikt de tussenkomst van een operator vereisen, kan volgens de verzoekende partijen niet betwist worden dat de asdrukwegers niet-automatische weegtoestellen zijn, die geijkt dienen te worden om controles op de naleving van het Aslastendecreet te kunnen uitvoeren. Het te wegen voertuig dient immers te worden bestuurd en met constante snelheid over de asdrukweger te rijden, op

grond van aanwijzingen van de wegeninspecteur, die het toestel dient aan te zetten en de nodige gegevens over het voertuig in de computer dient in te voeren. Laatstgenoemde beschikt daartoe over een lijvige handleiding die overbodig zou zijn indien alles automatisch zou gebeuren.

De verzoekende partijen betogen voorts dat, zelfs indien de asdrukwegers van het Vlaamse Gewest automatische weegtoestellen zouden zijn, dit niet impliceert dat zij niet moeten geijkt worden, nu zij worden aangewend om heffingen en restituties te berekenen. Een administratieve geldboete die wordt opgelegd op grond van het Aslastendecreet is volgens de verzoekende partijen een heffing op wegdekbeschadiging, zodat de asdrukwegers die bij dergelijke procedure gebruikt worden, geijkt moeten zijn.

In ondergeschikte orde voeren de verzoekende partijen aan dat het onredelijk zou zijn om niet-geijkte asdrukwegers te gebruiken. Zij merken op dat het gebruik van geijkte toestellen wel vereist is in het economisch verkeer, zodat niet valt in te zien waarom een ijking niet noodzakelijk zou zijn wanneer hetzelfde toestel voor gerechtelijke doeleinden wordt gebruikt. Op grond van het beginsel “in dubio pro reo” kunnen in het strafrecht immers enkel de strengste standaarden gehanteerd worden. Dit is onder meer het geval voor toestellen die gebruikt worden bij snelheidscontroles en alcoholcontroles zodat het, aldus de verzoekende partijen, dan ook niet meer dan logisch is dat voor de asdrukwegers die gebruikt worden voor de vaststellingen in het kader van het Aslastendecreet eveneens de strengste standaarden worden opgelegd, zonder een onderscheid te maken tussen automatische en niet-automatische weegtoestellen. Volgens de verzoekende partijen is elke redelijkheid zoek wanneer inzake ijking een discriminatoir onderscheid wordt gemaakt tussen wegingen in het economisch verkeer en wegingen voor gerechtelijke doeleinden enerzijds en wegingen met automatische weegtoestellen en wegingen met niet-automatische weegtoestellen anderzijds.

28. De verwerende partij werpt in haar memorie van antwoord vooreerst een exceptie van onontvankelijkheid van het middel op. Zij stelt dat het middel onontvankelijk is in zoverre de schending van artikel 6.2 van het EVRM wordt aangevoerd zonder te verduidelijken waarin die schending bestaat.

Voor zover de verzoekende partijen in ondergeschikte orde aanvoeren dat in het strafrecht enkel de strengste standaarden kunnen worden gehanteerd en vaststellingen in het kader van het Aslastendecreet enkel mogelijk zijn door middel van geijkte weegtoestellen, is het middel volgens de verwerende partij niet gericht tegen de bestreden beslissing, maar tegen het standpunt van de federale wetgever om strengere eisen te voorzien voor wegingen in het economisch verkeer en tegen het feit dat de Koning tot op heden geen nadere regels inzake het gebruik van automatische weegwerktuigen heeft uitgevaardigd.

Voor haar betoog ten gronde wijst de verwerende partij op artikel 12 van de wet van 16 juni 1970 betreffende de meeteenheden, de meetstandaarden en de meetwerktuigen (hierna: de wet van 16 juni 1970) dat bepaalt dat “metingen in het economisch verkeer die ten doel hebben de hoeveelheid van enig goed of de hooggroothed van een dienst te bepalen”, evenals “metingen die worden uitgevoerd ter berekening van heffingen en restituties” moeten gebeuren aan de hand van geijkte meetwerktuigen en op het koninklijk besluit van 4 augustus 1992 houdende een nieuwe regeling betreffende de niet-automatische weegwerktuigen waarbij de Koning de regeling inzake ijking heeft uitgebreid buiten het economisch verkeer.

De verwerende partij laat gelden dat het gebruik van weegwerktuigen voor het opmaken van processen-verbaal wegens inbreuken op het Aslastendecreet weliswaar een toepassing buiten het economisch verkeer is, doch dat de asdrukwegers die gebruikt worden door het Vlaamse Gewest geen niet-automatische weegwerktuigen zijn in de zin van het koninklijk besluit van 4 augustus 1992, nu er bij het wegen van voertuigen door middel van dergelijke asdrukwegers geen enkele tussenkomst van een operator nodig is. Het feit dat de

chauffeur het voertuig over de asdrukweger moet rijden en dat de operator de technische gegevens van het voertuig in de computer moet ingeven om een proces-verbaal op te stellen, doet hieraan geen afbreuk. Het toestel is geclassificeerd als “automatisch weegwerktuig”, omdat het toestel automatisch detecteert wanneer de as van het voertuig over de weegplaat rijdt, en automatisch de massa onder de as registreert, zonder dat de operator hierbij dient tussen te komen. Eén en ander blijkt volgens de verwerende partij uit de “Handleiding bij de weegapplicaties voor de asdrukwegers van de Vlaamse Gemeenschap” die expliciet verwijst naar “automatische weging”. Ook uit de aanbeveling OIML R 134-1 “Automatic Instruments for weighing road vehicles in motion and measuring axle loads” van de Organisation Internationale de Métrologie Légale van november 2006 blijkt ontegensprekelijk dat de asdrukwegers, gebruikt door het Vlaams Gewest, beschouwd moeten worden als automatische weegwerktuigen. Volgens de verwerende partij kan niet ernstig worden voorgehouden dat de asdrukwegers niet-automatische weegtoestellen zijn omdat de wegeninspecteurs over een handleiding beschikken. Het feit dat de tussenkomst van de operator niet noodzakelijk is voor het wegen zelf, betekent immers niet dat de operator geen andere handelingen dient uit te voeren waarvoor een handleiding nuttig is.

De verwerende partij laat voorts gelden dat de administratieve geldboeten die worden opgelegd op grond van het Aslastendecreet niet kunnen beschouwd worden als een heffing of een restitutie, in de zin van artikel 12 van de wet van 16 juni 1970.

De verwerende partij besluit dat, nu het gebruik van automatisch werkende asdrukwegers buiten het economisch verkeer niet wettelijk geregeld is, het aan de rechter, of te dezen aan de minister van Openbare Werken, toekomt om op soevereine wijze de bewijswaarde van de verkregen resultaten te beoordelen. De asdrukwegers worden, aldus de verwerende partij, overigens om de twee jaar onderworpen aan een metrologische controle, wat de correcte werking van het toestel garandeert.

29. In hun memorie van wederantwoord laten de verzoekende partijen gelden dat het middel wel degelijk ontvankelijk is, nu daarin uitdrukkelijk wordt aangevoerd dat de bestreden beslissing op onjuiste en juridisch onaanvaardbare motieven berust.

Ten gronde stellen zij dat een vrijwillige ijking van de asdrukwegers niet volstaat, aangezien het wettelijk kader daarvoor ontbreekt en dergelijke ijking geen zekerheid verschaft omtrent de correctheid van de weging. Voorts merken zij op dat de verwerende partij weigert uit te leggen waarom de toestellen, als ze dan toch zo correct kunnen wegen, niet geschikt zijn voor economische doeleinden.

Beoordeling

30. In zoverre met het middel de schending wordt aangevoerd van artikel 6.2 van het EVRM dient met de verwerende partij te worden vastgesteld dat door de verzoekende partijen niet wordt uiteengezet waarin de schending van het beginsel van het vermoeden van onschuld te dezen zou bestaan. In zoverre is het middel niet ontvankelijk.

Voor het overige is het middel, waarmee in essentie wordt aangevoerd dat de bestreden beslissing feitelijke grondslag mist, aangezien de overlading van het voertuig niet wettig werd vastgesteld, ontvankelijk.

31. Artikel 12 van de wet van 16 juni 1970 betreffende de meeteenheden, de meetstandaarden en de meetwerktuigen luidt als volgt:

“§ 1. Metingen in het economisch verkeer die ten doel hebben de hoeveelheid van enig goed of de hoegrootheid van een dienst te bepalen, moeten met geijkte meetwerktuigen worden verricht.

§ 2. Metingen die worden uitgevoerd ter berekening van heffingen en restituties, moeten met geijkte meetwerktuigen worden verricht.

§ 3. De Koning kan de toepassing van § 1 verruimen tot andere metingen in het economisch verkeer.

§ 4. De Koning kan het gebruik van geijkte meetwerktuigen opleggen voor metingen buiten het economisch verkeer.”

De verzoekende partijen kunnen niet worden bijgetreden in de mate dat zij voorhouden dat een administratieve geldboete die wordt opgelegd in het kader van het Aslastendecreet, een “heffing of restitutie” is, overeenkomstig artikel 12, § 2, van voormelde wet van 16 juni 1970.

De administratieve geldboete wordt immers opgelegd naar aanleiding van het plegen van een inbreuk op het Aslastendecreet.

Een heffing in de zin van artikel 12, § 2, van voornoemde wet, daarentegen, wordt opgelegd door de overheid, wanneer zij op basis van wetgeving in materiële zin een geldsom int, naar aanleiding van het uitvoeren of laten uitvoeren van bepaalde metingen.

Er is sprake van restitutie(s) wanneer de terugbetaling van een bedrag of van bedragen door de overheid wordt beoogd.

De administratieve geldboete opgelegd in het kader van het Aslastendecreet heeft een andere finaliteit: zij wordt opgelegd wanneer een bestuurder een inbreuk pleegt op artikel 56 van het Aslastendecreet.

32. Artikel 12, § 4, van de wet van 16 juni 1970 machtigt de Koning om het gebruik van geijkte meetwerktuigen op te leggen buiten het economisch verkeer.

Het koninklijk besluit van 4 augustus 1992 houdende een nieuwe regeling betreffende de niet-automatische weegwerktuigen (hierna: het koninklijk besluit van 4 augustus 1992) bepaalt dat de niet-automatische weegwerktuigen, waaronder deze ter bepaling van de massa voor het berekenen

van een boete (artikel 1, § 2, a, 2°) of ter bepaling van de massa voor de toepassing van wetten en wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen (artikel 1, § 2, a, 3°), onderworpen zijn aan de algemene voorschriften betreffende de herijk en de technische controle van de meetwerktuigen alsmede aan de bijzondere voorschriften bepaald in dat besluit (artikel 4).

33. Te dezen rijst de vraag of de asdrukwegers die worden gebruikt om overtredingen op de bepalingen van het Aslastendecreet vast te stellen al dan niet-automatische weegwerktuigen zijn.

Luidens artikel 1, § 1, van het koninklijk besluit van 4 augustus 1992 wordt onder niet-automatisch weegwerktuig verstaan een weegwerktuig waarbij voor het wegen de tussenkomst van een operator noodzakelijk is.

Luidens de bijlage MI-006 van het koninklijk besluit van 13 juni 2006 betreffende meetinstrumenten is een automatisch weegwerktuig een instrument dat de massa van een product bepaalt zonder tussenkomst van een bedienaar en een vooraf bepaald programma van automatische processen volgt die kenmerkend zijn voor het instrument.

De asdrukweger waarmee de inbreuk werd vastgesteld, is van het merk Central Weighing Limited, type Supaweigh II en meet de massa onder de assen terwijl het voertuig met constante snelheid over de asdrukweger rijdt. Volgens de Internationale Aanbeveling R 134-1 “Automatic instruments for weighing road vehicles in motion and measuring axle loads” van 2006 van de Internationale Organisatie voor Wettelijke Metrologie is dergelijk meettoestel een automatisch weegwerktuig. De in die aanbeveling gehanteerde definitie van een automatisch weegwerktuig is identiek aan deze in het koninklijk besluit van 13 juni 2006 betreffende meetinstrumenten.

Het koninklijk besluit van 4 augustus 1992 is derhalve niet van toepassing op de door de Vlaamse overheid gebruikte asdrukweger.

34. Uit hetgeen voorafgaat volgt dat niet in een wettelijke regeling is voorzien inzake de ijking van de asdrukwegers die worden gehanteerd met het oog op de vaststelling van overtredingen van het Aslastendecreet.

35. Waar de verzoekende partijen in ondergeschikte orde laten gelden dat het onredelijk is om administratieve geldboeten op te leggen op grond van metingen die werden uitgevoerd met niet-geijkte asdrukwegers wordt in essentie de juistheid van de aan de bestreden beslissing ten grondslag liggende feiten aangevoerd.

Uit de verklaringen van de verwerende partij blijkt dat zij op vrijwillige basis de asdrukwegers om de twee jaar onderwerpt aan een metrologische controle door de metrologische dienst van het ministerie van Economische Zaken, hetgeen de facto hetzelfde is als een ijking. Dit is, aldus de verwerende partij, ook de termijn waarbinnen de metrologische dienst van het ministerie van Economische Zaken een herijking aanraadt.

Indien zulks het geval is, bestaat er geen twijfel omtrent de juistheid van de vastgestelde overtredingen. Er valt immers niet in te zien waarom een ijking op vrijwillige basis minder zekerheid zou verschaffen omtrent de correctheid van de uitgevoerde wegingen dan een bij wet voorziene ijking.

Te dezen blijkt uit het proces-verbaal van 25 november 2008 dat de asdrukweiger door de metrologische dienst van het ministerie van Economische Zaken voor het laatst geijkt werd op 22 februari 2007, hetgeen minder dan twee jaar is vóór de vaststelling van de overlading. In die omstandigheden kan de juistheid van de uitgevoerde metingen worden aanvaard.

36. Het middel is niet gegrond.

E. Vijfde middel

Standpunt van de partijen

37. De verzoekende partijen voeren in een vijfde middel de schending aan van artikel 59, § 2, eerste lid, van het Aslastendecreet, doordat in de bestreden beslissing bij de bepaling van de overlading geen rekening wordt gehouden met de meettolerantie van 5 % vervat in artikel 32bis, 1.4.3, van het technisch reglement. Er werd immers slechts een weegtolerantie van 3 % toegepast. Een herberekening met de juiste meetcorrectie van 5 % zou volgens de verzoekende partijen tot gevolg hebben dat de asoverlading minder dan 3.000 kg zou bedragen, wat overeenkomstig artikel 59, § 2, slechts een administratieve geldboete van 2.750 euro kan rechtvaardigen.

38. De verwerende partij antwoordt dat het Aslastendecreet werd aangenomen op basis van de door artikel 6, § 1, 10°, (lees: artikel 6, § 1, X, 1°) van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen aan de gewesten toegekende bevoegdheid betreffende de wegen en hun aanhorigheden. Het Aslastendecreet bestraft overladingen onder de assen omwille van de beschadiging van het wegdek die ze teweegbrengen. Een grotere tolerantie toestaan dan nodig zou een beperking van het toepassingsgebied van het Aslastendecreet meebrengen waarvoor enkel de decreetgever bevoegd zou zijn.

De verwerende partij betoogt dat de in artikel 32bis, 1.4.3, van het technisch reglement vervatte meettolerantie niet van toepassing is op wegingen in het kader van het Aslastendecreet. Het technisch reglement werd uitgevaardigd op basis van artikel 6, § 4, 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 waarbij aan de federale overheid de bevoegdheid werd toegekend om regels van algemene politie en de reglementering op het verkeer en vervoer en de technische voorschriften inzake verkeers- en vervoermiddelen vast te stellen. De federale wetgever is daarentegen niet bevoegd voor de wegen en hun aanhorigheden. Het technisch reglement werd uitgevaardigd op basis van de wet van 21 juni 1985

betreffende de technische eisen waaraan elk voertuig voor het vervoer te land, de onderdelen ervan, evenals het veiligheidstoebehoren moeten voldoen. Die wet had tot doel de Koning te machtigen alle nuttige maatregelen te treffen in verband met de technische eisen die door de constructeurs of de invoerders moeten nageleefd worden en die rechtstreeks raken aan de vrijheid van vestiging en handel. Die wet beoogde niet de Koning bevoegdheden op het gebied van metrologie toe te kennen. De Koning kan op basis van die wet enkel bepalingen aannemen ten behoeve van de verkeersveiligheid op technisch gebied, onder andere de homologatie van de technische eisen van de voertuigen, de onderdelen ervan, evenals het veiligheidstoebehoren en de controle van de gelijkvormigheid met het aangenomen type. De meettolerantie die bepaald is in artikel 32bis, 1.4.3, is dan ook volgens de verwerende partij enkel van toepassing op metingen die worden uitgevoerd met het oog op de naleving of de toepassing van het technisch reglement.

Indien de meettolerantie die wordt voorgeschreven door artikel 32bis, 1.4.3, van het technisch reglement ook zou moeten worden toegepast bij controles op de naleving van het Aslastendecreet, zou de federale overheid haar bevoegdheid te buiten gaan door verplichtingen op te leggen waardoor het toepassingsgebied van het Aslastendecreet beperkt wordt. In de veronderstelling dat artikel 32bis, 1.4.3, aldus zou worden geïnterpreteerd, verzoekt de verwerende partij de volgende prejudiciële vraag te stellen aan het Grondwettelijk Hof:

“Gaat de federale wetgever haar bevoegdheid te buiten door op basis van de haar overeenkomstig 6, § 4, 3° BWHI toegekende bevoegdheid om regels van algemene politie en de reglementering op het verkeer en vervoer, alsook de technische voorschriften inzake verkeers- en vervoermiddelen te ontwerpen, regels aan te nemen die het toepassingsgebied van de decreten genomen op basis van de aan de gewesten overeenkomstig artikel 6, § 1, 10° (lees : artikel 6, § 1, X, 1°) BWHI toegekende bevoegdheid inzake de wegen en hun aanhorigheden, kunnen beperken?”

In ondergeschikte orde is de verwerende partij van oordeel dat, zelfs in de veronderstelling dat de bepalingen van het technisch reglement van toepassing zijn op inbreuken op het Aslastendecreet, artikel 32bis, 1.4.3, van het

technisch reglement geen weegtolerantie bevat die toegepast worden bij de controle van voertuigen op overlading. Artikel 32bis maakt immers deel uit van “Hoofdstuk VI – Constructie” waarin voorwaarden worden opgesomd die door de constructeur moeten worden nageleefd om een voertuig voor gebruik op de openbare weg te laten goedkeuren. De vermelde tolerantie van 5 % verwijst trouwens niet naar de “massa onder de assen”, zoals de verzoekende partijen verkeerdelijk aannemen, maar naar de “verdeling van de massa’s op de assen”. Met die verdeling wordt in het kader van het Aslastendecreet geen rekening gehouden.

39. In hun memorie van wederantwoord betwisten de verzoekende partijen dat de weegcorrectie bepaald in artikel 32bis, 1.4.3, van het technisch reglement een inbreuk zou vormen op de bevoegdheden van de decreetgever. Door de weegcorrecties te bepalen die bij het gebruik van weegtoestellen voor voertuigen moeten worden toegepast, komt voormeld artikel 32bis, 1.4.3, immers niet tussen in de gewestelijke bevoegdheden betreffende de wegen en hun aanhorigheden, aangezien metrologie een federale bevoegdheid betreft. Het behoort tot de bevoegdheid van de federale overheid om bepalingen uit te vaardigen in verband met de weegcorrecties voor weegtoestellen. Het feit dat de asdrukwegers gebruikt worden bij de toepassing van regionale wetgeving, heeft niet tot gevolg dat zij niet onder de wetgeving betreffende de metrologie zouden vallen. Volgens de verzoekende partijen is er dan ook geen reden om een prejudiciële vraag te stellen aan het Grondwettelijk Hof.

De verzoekende partijen merken op dat in de vorige versie van artikel 56 van het Aslastendecreet rechtstreeks werd verwezen naar artikel 32bis van het technisch reglement. Na de wijziging van het Aslastendecreet is er nu sprake van “het bij goedkeuring vastgestelde maximum”, wat minstens een impliciete verwijzing inhoudt naar het technisch reglement. Bijgevolg kan niet worden gesteld dat de bepalingen van het technisch reglement, meer bepaald die betreffende de weegcorrecties bij het wegen van voertuigen, geen uitstaans zouden hebben met het Aslastendecreet, daar waar de decreetgever zelf een duidelijke

band met het technisch reglement heeft gelegd. Men kan zich ook niet voorstellen dat bij een politiecontrole op de overlading van een voertuig andere weegresultaten zouden worden gehanteerd naargelang het om de naleving van het technisch reglement of om het Aslastendecreet gaat.

Vervolgens betwisten de verzoekende partijen dat artikel 32bis van het technisch reglement enkel zou gelden voor de constructeurs van voertuigen. In de vorige versie van het Aslastendecreet werd immers uitdrukkelijk naar die bepaling verwezen. Het is absurd te stellen dat artikel 32bis van het technisch reglement enkel de constructeurs zou aanbelangen. Artikel 32bis bevat integendeel strafbepalingen op basis waarvan dagelijks controles worden uitgevoerd en regelmatig strafvervolgingen worden ingesteld.

Volgens de verzoekende partijen kon de Koning bepalingen aannemen in verband met het gewicht van voertuigen. In zover het Aslastendecreet uitgaat van gewichten van voertuigen en assen wordt verwezen naar het technisch reglement en kan er dus niet gesteld worden dat de meettoleranties niet van toepassing zouden zijn.

Beoordeling

40. Vóór de wijziging door het decreet van 24 juni 2005 luidde artikel 56, eerste lid, van het Aslastendecreet als volgt:

“Het is verboden het wegdek te beschadigen door een overschrijding van de maximale toegelaten massa’s of massa’s onder de assen zoals bepaald in de artikelen 18, §§ 1, 2 of 32bis van het koninklijk besluit van 15 maart 1968 houdende algemeen reglement op de technische eisen waaraan de auto’s, hun aanhangwagens, hun onderdelen en hun veiligheidstoebehoren moeten voldoen.”

Sinds de wijziging door het decreet van 24 juni 2005 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2005 luidt artikel 56, eerste lid, van het Aslastendecreet als volgt:

“Het is verboden het wegdek te beschadigen door zich met een voertuig op de openbare weg te bevinden waarvan de massa op de grond onder één van de assen het bij goedkeuring vastgestelde maximum met meer dan vijf procent overschrijdt.”

In de memorie van toelichting bij het ontwerp dat tot het decreet van 24 juni 2005 heeft geleid, werd die bepaling als volgt verduidelijkt:

“De strafbaarstelling wordt aangepast ten opzichte van de vorige versie van het decreet zodat voortaan enkel overladingen per as strafbaar gesteld worden. Hiervoor wordt niet langer expliciet verwezen naar de federale technische eisen. Er wordt wel nog verwezen naar de bij goedkeuring vastgesteld maximum massa van de assen. Een overlading van 5 % op een as wordt getolereerd. Er kan pas een proces-verbaal opgesteld worden wanneer minstens één as meer dan 5 % overladen is. Uiteraard wordt rekening gehouden met de massa na correctie (i.e. na aftrek van de technische tolerantie van het meettoestel).” (Parl. St., Vlaams Parlement, 2004-2005, nr. 334/1, p.6)

Artikel 32bis, 1.4.3, van het technisch reglement luidt als volgt:

“Voor het meten van de massa's van voertuigen in gebruik mag een meettolerantie van 2 % toegestaan worden op de maximale massa en van 5 % op de verdeling van de massa's op de assen.”

Het technisch reglement bevat bepalingen waaraan voertuigen ten behoeve van de verkeersveiligheid moeten voldoen. Artikel 32bis, 1.4.3, bevat derhalve geen algemeen voorschrift inzake metrologie.

Aangezien sinds de wijziging door het decreet van 24 juni 2005 in artikel 56 van het Aslastendecreet niet meer naar artikel 32bis, 1.4.3, van het technisch reglement wordt verwezen, is de daar bepaalde meettolerantie in de onderhavige zaak niet van toepassing. Het Aslastendecreet voorziet sinds de wijziging bij decreet van 24 juni 2005 trouwens zelf in een tolerantie van 5 %. Bij het toepassen van die tolerantie houdt de overheid enkel rekening met de massa, na aftrek van de correctiepercentages bepaald door de afdeling Metrologie van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie.

Gelet op wat voorafgaat is er geen aanleiding om een prejudiciële vraag te stellen aan het Grondwettelijk Hof.

41. Het middel is niet gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekende partijen worden verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 350 euro, elk voor de helft.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 20 juni 2011, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

André Vandendriessche,	kamervoorzitter,
Daniël Moons,	staatsraad,
Bert Thys,	staatsraad,
bijgestaan door	
Vera Wauters,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Vera Wauters

André Vandendriessche